

# Veřejná paměť: Ohlédnutí za českobudějovickou konferencí

20.10.2025 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

**Ústav pro studium totalitních režimů pořádá každoročně desítky odborných seminářů a konferencí, které propojují historický výzkum s aktuální společenskou diskusí. V našem novém cyklu *Veřejná paměť v praxi* se budeme v pravidelných intervalech vracet ke klíčovým konferencím ÚSTR skrze reflexe, shrnutí výstupů a ohlasy účastníků nabídneme čtenářům možnost zhodnotit jejich přínos, dopad i aktuálnost témat, která rezonují nejen v akademické obci, ale i v širší veřejné debatě.**

Jak jsme vás již informovali, ve dnech 1. a 2. října 2025 proběhla v prostorách Jihočeského muzea v Českých Budějovicích odborná konference s názvem *(Ne)bezpečnost v Československu 1945–1992*, která se zaměřila na činnost a působení represivních složek komunistického režimu. Dvoudenní program nabídl více než dvě desítky příspěvků historiků, archivářů i právních expertů, kteří se věnovali například vývoji struktury Veřejné bezpečnosti, specifikům práce Státní bezpečnosti nebo analýze konkrétních případů porušování práv občanů. Zazněla řada zajímavých příspěvků, které bychom s vámi rádi sdíleli prostřednictvím těchto krátkých „ohlédnutí“ ...

Konferenci zahájil **Ladislav Kudrna**, ředitel **Ústavu pro studium totalitních režimů**, který ve svém úvodním vystoupení otevřel důležité a často přehlížené téma – kriminalitu samotných příslušníků bezpečnostních složek v době normalizace. Ředitel ÚSTR upozornil na systematické zneužívání pravomocí a fyzické násilí, ke kterému docházelo zejména v druhé polovině 70. let a v průběhu 80. let minulého století. Ve své řeči připomněl například referát generálmajora Josefa Ripla z listopadu 1976, který sice varoval před brutalitou vůči zadrženým, ale současně připustil, že „určitý mírný přemet“ je možné tolerovat – tento výrok ilustruje tehdejší ambivalentní postoj vedení ministerstva vnitra ke zneužívání moci.

***„Je důležité tyto události nejen zkoumat, ale také otevřeně připomínat. Ukazují nejen selhání systému, ale i nebezpečí, která plynou z nekontrolované moci represivních orgánů ve státě, který potlačuje svobodu.“***

V hlavním příspěvku pak popsal několik závažných případů, mimo jiné incident z roku 1976, kdy dva opilí příslušníci Městské správy Veřejné bezpečnosti bezdůvodně zadrželi a brutálně zbili dva mladíky. Jeden z nich utrpěl zlomeninu nosu, otřes mozku, pohmožděniny i popáleniny od cigarety. *„Nešlo o excesy jednotlivců, ale o symptom hlubšího problému – selhání personální politiky a absence vnitřní kontroly v represivním aparátu,“* řekl **Ladislav Kudrna** a současně připomněl i případ z května 1987, kdy dva opilí příslušníci Státní bezpečnosti zastřelili mladého číšníka Jiřího Selementa v pražských Dejvicích. *„Jeden z pachatelů byl propuštěn díky prezidentské amnestii, druhý v roce 1996,“* uvedl.

**Ladislav Kudrna** dále zdůraznil, že otevřené zkoumání těchto událostí není jen historickou povinností, ale i aktuálním varováním: *„Je důležité tyto události nejen zkoumat, ale také otevřeně připomínat. Ukazují nejen selhání systému, ale i nebezpečí, která plynou z nekontrolované moci represivních orgánů ve státě, který potlačuje svobodu.“*

Konference *(Ne)bezpečnost v Československu 1945-1992* nabídla kritickou reflexi role bezpečnostních složek v době normalizace a otevřela prostor pro diskusi o tom, jak zkoumat dědictví minulosti s ohledem na současné výzvy v oblasti právního státu, policejní kultury a veřejné odpovědnosti. V rámci cyklu *Veřejná paměť v praxi* připravujeme další rozhovory a články k vybraným tématům.

AUTOR: **PETRA JUNGWIRTHOVÁ**

FOTO: **ÚSTR / JÚLIA HOLAŇOVÁ**

**Související:**

- Reportáž z prvního dne konference (Ne) Bezpečnost v Československu 1945-1992

<https://www.ustrcr.cz/verejna-pamet-ohlednuti-za-ceskobudejovickou-konferenci>